

ALLE GENERATIES SAMEN IN HET MINIDORP VAN TRIAMANT

‘Tegen 2040 bestaan rusthuizen gewoon niet meer’

‘Mensen willen niet ouder worden op een oudereneiland’, klinkt het bij Triamant. De woonzorgaanbieder creëerde in Velm een minidorp dat bruist van levendigheid. ‘Je kunt hier leven van de wieg tot de laatste adem.’

Weinig mensen worden graag ontwor-teld. Jammer genoeg is thuis blijven wonen vaak gewoon geen optie voor oudere mensen. Uit een enquête van marktonderzoeksbureau iVOX blijkt dat meer dan twee derde van de Belgen in een woning leeft die niet voldoet aan de voorwaarden voor comfortabele zorgverlening en zelfstandig wonen.

De alternatieven zijn niet altijd aantrekkelijk. Zo ontbreekt het woonzorgcentra vaak aan een thuisgevoel en worden ze veelal geassocieerd met ‘wachten op het onvermijdelijke’. Bij assistentiewoningen blijft de zorgregie dan weer ten laste van de bewoner. Inwonen bij de kinderen kan tot hoogoplopende spanningen leiden.

Er moet een betere oplossing mogelijk zijn, meenden een aantal maatschappelijk bewogen ondernemers die zich enkele jaren geleden verenigden in Triamant. ‘In dat alternatief wilden we het beste van de verschillende woonvormen combineren, zonder hun nadelen’, aldus voorzitter Jo Robrechts. ‘De huiselijkheid van een eigen woning, de zelfstandigheid van een assistentiewoning en de zorg van een woonzorgcentrum.’

Hoe dat er concreet uitziet, is te zien in het Limburgse dorpje Velm, nabij Sint-Truiden. Daar begon Triamant in 2010 met de renovatie van een kasteeltje en een oud scholencomplex. Twee derde van de plannen zijn al gerealiseerd. Als alles begin volgend jaar af is, biedt de locatie zorg en huisvesting aan 300 bewoners, ondersteund door meer dan honderd personeelsleden.

Het is een prachtige site, gelegen tussen glooiende velden gevuld met wijnranken en fruitbomen. Alle appartementen, alsook de studio’s in het woonzorgcentrum, zijn ruim, modern ingericht en

hebben grote ramen en een terras. Tussen de gebouwen slingeren paadjes, omzoomd met wilde grasperkjes vol margrietten.

‘Wonen en zorg zijn noodzakelijk, maar tegelijk onvoldoende’, benadrukt Robrechts. ‘Blijven leven, dáár gaat het om. Begrijp mij niet verkeerd. Veel exploitanten van klassieke woonzorgcentra doen in hun context schitterende dingen. Maar een steeds grotere groep mensen vraagt zich terecht af of ze zo hun laatste dagen willen slijten. Maar weinig mensen staan te springen om naar een rust- of verzorgingstehuis te gaan. Die vaststelling spreekt boekdelen. Ik voorspel dat in 2040 het laatste rusthuis dichtgaat.’

Dat zal simpelweg het gevolg zijn van technologische vooruitgang en van wat senioren vragen, meent hij. En dat is een gastvrije, levende buurt. ‘Ons motto is “Zo lang mogelijk, zo gezond mogelijk gelukkig leven”. Dat steunt op drie pijlers: mooie, comfortabele woningen, kwaliteit van leven en aanwezigheid van zorg. Daarbij zijn autonomie en vitaliteit cruciaal. Gezonde voeding, beweging en sport en intellectuele stimuli helpen mensen de regie van hun eigen leven in handen te houden. Daarbij is er wel op elk uur van de dag zorg beschikbaar.’

Levenslang wonen

Opmerkelijk is ook dat Triamant bewust kiest voor een mix van leeftijden en generaties. ‘Mensen willen niet ouder worden op een oudereneiland,

‘Weinig mensen staan te springen om naar een rusthuis te gaan. Dat zegt toch alles?’

Jo Robrechts, voorzitter Triamant

In Triamant kunnen jongeren én ouderen samenleven, in een setting die veel weg heeft van een normaal dorp.

maar wel in een zo normaal mogelijke setting', legt Robrechts uit.

Nu is de jongste bewoner in Velm 57 jaar, de oudste 101. Waar is de jeugd? 'We zijn de gezinswoningen nog aan het bouwen', legt sitemanager Heidi Werckx uit. 'Meer dan de helft is al opgenomen door jonge gezinnen. De gemiddelde leeftijd zal dus snel dalen.'

Het is uiteindelijk de bedoeling dat wie in deze buurt het levenslicht ziet, daar later ook met zijn gezin kan wonen en er zijn laatste adem uitblazen. Levenslang wonen op één plaats dus, rekening houdend met de behoeftes in die verschillende fases. Dat verklaart ook waarom de Triamant-site een dorpje op zich is. Zo is er een bibliotheek, een kapsalon, een zwembad, een buurtwinkel,... Iedereen blijkt welkom. 'De plaatselijke scholen maken bijvoorbeeld gebruik van ons zwembad', illustreert Werckx. 'We organiseren ook regelmatig lezingen en wandelingen waar mensen van buitenaf op afkomen.'

Met l'O de Vie zit er in het kasteel naast de woonblokken een stijlvol hotel en restaurant met verga-

derruimtes. Ook hier komt een divers publiek over de vloer, zoals zorgbehoevende toeristen, families die hun ouders komen bezoeken, gewone toeristen en zakenlui die komen brainstormen.

Vakantie nemen

Het 'dorpje' is geen slaperig nest, maar gonst net van de bedrijvigheid. 'We zorgen niet alleen voor gemeenschapsbevorderende initiatieven, maar stimuleren onze bewoners ook om zelf projecten op te zetten', legt Werckx uit. 'Zo onderhoudt een groep senioren het park, anderen hebben een vzw opgericht om de vervallen kapel op te knappen, en hebben zelf voor de financiering en vaklui gezorgd. Er is ook een bibliotheek uit de grond gestampt door vrijwilligers, met een uitleendienst voor wie minder goed te been is.'

Keuzestress is niet alleen voorbehouden voor de werkende generatie, zo blijkt. 'Gisteren nog zei bewoner Suzanne mij dat ze een halve dag vakantie moet nemen voor al haar geplande activiteiten. En dan moet je weten dat ze al gepensioneerd is.' (lacht)

Bij een rondleiding door de gebouwen valt al snel op hoe goed Werckx ligt bij de bewoners. Ze maakt met iedereen een praatje en is duidelijk perfect op de hoogte. 'Wacht even, daar loopt Nelly. Ze is blijkbaar gevallen gisteren. Ik ga even horen hoe het met haar gaat.'

Dat persoonlijke contact vraagt veel tijd, maar is een dankbare investering. 'Als ik mijn bureau uitstap, zit ik tussen mijn klanten', glimlacht ze. 'Als ze het stoofvlees wat te taai vinden, weet ik het meteen. Aan de andere kant kan ik ook iets voor mezelf oppikken. Een voormalige HR-manager geeft al eens een goede tip, en een paar gepensioneerd aannemers zijn maar wat blij om commentaar te geven op het verloop van alle bouwwerkzaamheden.'

Maatwerk

Een woonrecht verwerven voor een appartement van 60 vierkante meter kan vanaf 150.000 euro, met een opbrengst van 3,25 procent bruto per jaar. Daarnaast verhuurt Triamant ook gewoon appartementen en woonzorgstudio's tegen een dagvergoeding. Een woonrecht kopen is een beter idee dan nu al een specifiek appartement kopen, omdat het meer flexibiliteit biedt, stipt Werckx aan. 'Weet jij al wat je zult willen als je 80 bent? Misschien wil je dan groter wonen dan je nu denkt, of net kleiner, of met het raam op het noorden in plaats op het zuiden.'

'Deze woonformule met zijn maatwerk maakt het leven goedkoper', zegt Robrechts. 'We sparen kosten uit voor de overheid. Zorgverstrekkers die van huis naar huis trekken zijn 30 procent van hun tijd onderweg, wat die vorm van hulp duur maakt. Hier is er voltijds iemand aanwezig. Daarnaast worden de ruimtes door hun flexibiliteit ook veel efficiënter gebruikt.'

Een mooi voorbeeld daarvan vinden we bij bewoner Edmond, een eind-zestiger met pretoogjes. Hij woont in een appartement, een verdieping boven het woonzorggedeelte waar zijn vrouw Annie met jongementie verblijft. Voor ze bij Triamant belandden, waren ze door heel België op zoek gegaan naar een manier om samen te blijven. 'Echt miezerige toestanden meegemaakt, waar we soms huilend buitenkwamen', aldus Edmond. Zoals hen zijn er nog velen, koppels bij wie de ene partner zwaar zorgafhankelijk is en de andere gezond. 'Zorgen voor iemand die enorm zorgafhankelijk is, daar gaat een mens op den duur aan onderdoor', zegt Werckx. Het resultaat is vaak dat de ene partner in een woonzorgcentrum terecht komt, terwijl de andere alleen thuis achterblijft.

In Velm kunnen zij samen blijven, omdat Triamant zijn dienstverlening aanpast aan de zorgbehoeften. 'Wij zijn de enige in de hele Benelux die mensen die mogelijkheid biedt', aldus Robrechts.

©Frank Toussaint

'Iedereen is hier thuis. Ook familieleden en vrienden van bewoners voelen dat zo aan. Huisdieren komen vaak gewoon mee, en bezoeken kennen we niet.' Vandaag helpt Edmond zijn vrouw, ze eten vaak samen, gaan wandelen, en doen al eens uitstapjes naar het theater. Maar daarnaast heeft hij nog zijn eigen leven, gevuld met gesprekken, uitstapjes en boeken.

Een groepje in het woonzorgcentrum telt twaalf bewoners. Zij hebben een eigen studio en delen de huiskamer. 'We wilden absoluut geen refterge-

'Ouderenzorg kan anders, maar dan moet er wel ruimte zijn om te experimenteren.'

Jo Robrechts, voorzitter Triamant

voel', verklaart Werckx, de blik gericht op een groep senioren die aan tafel bingo zitten te spelen. 'Het moet huiselijk zijn.'

Experimenteren

Triamant bouwt op dit ogenblik aan vier sites, en wil op termijn naar een reeks locaties. Waarom zijn er vandaag al niet meer van dit soort voorzieningen? 'De overheid moet opletten dat ze niet zoveel gaat overreglementeren dat ze innovatie in de sector in de weg staat', klinkt het voorzichtig bij Robrechts. 'Ouderenzorg kan anders, maar dan moet er wel ruimte zijn om te experimenteren.' Moeilijk gaat ook, zo bewijst Triamant met een

nieuwe site die binnenkort opengaat in het West-Vlaamse Geluwe. 'In Velm zijn we nog op sommige vlakken gebonden aan de rusthuisregelgeving, maar die laten we in Geluwe helemaal los. We kunnen daar het statement maken dat iemand nooit meer naar een rusthuis of een klassieke assistentiewoning moet. Ook in dit geval is een gezonde leeftijdsmix cruciaal. Zo trekken we jonge vrijwilligers aan, die in ruil voor hun hulp een huurkorting krijgen op hun woning.'

Op die manier zou je bijna vergeten dat je in een gemeenschap zit die oorspronkelijk is vertrokken van de behoeftes van senioren. Al blijft het zichtbaar in de kleine dingen, als je er maar op let. Zo zijn de ondergrondse parkeerplaatsen in Velm breder dan normaal. 'Dat maakt het gemakkelijker voor oudere bestuurders om in en uit te draaien', knipoogt Werckx.

Oog voor familie

Bij Triamant Haspengouw kunnen bewoners ook in een huiselijke omgeving afscheid nemen van het leven. Als de dood op de drempel staat, kan ter plaatse palliatieve zorg gegeven worden. 'Mensen willen hun laatste momenten niet doorbrengen in een anoniem ziekenhuis', verklaart Werckx. 'We hebben ook oog voor de naaste familie. In die moeilijke momenten hebben ze verpleegkundigen om hen heen die ze kennen en vertrouwen. Indien gewenst, zetten we er gewoon een bed bij zodat ze bij hun vader of moeder kunnen blijven.'

We lopen met een andere bewoner door het bos, van elke boom lijkt hij het verhaal te kennen. Hij kan zich geen betere plaats inbeelden om oud te worden, bezweert de man. 'In de stad heb je na een tijd wel gezien wat een gevel te bieden heeft', snuift hij. 'Een steen, dat leeft niet. Een bos wel.' En leven, is dat uiteindelijk niet waar het allemaal om draait?